

Stanovisko habilitační komise k návrhu na jmenování docentem

Masarykova univerzita	
Fakulta	Právnická
Obor řízení	Ústavní právo a státověda
Uchazeč	<i>JUDr. David Kosář, Ph.D., LL.M., J.S.D.</i>
Pracoviště uchazeče	Právnická fakulta Masarykovy univerzity
Habilitační práce	<i>Judicializace justiční politiky Evropským soudem pro lidská práva</i>

Složení komise

Předseda	prof. JUDr. Jan Filip, CSc. <i>Právnická fakulta Masarykovy univerzity</i>
Členové	prof. JUDr. Ján Svák, DrSc. <i>Panevropská vysoká škola</i> doc. JUDr. Jan Svatoň, CSc. <i>Právnická fakulta Masarykovy univerzity</i> doc. JUDr. Zdeněk Kühn, Ph.D., LL.M., J.S.D. <i>Nejvyšší správní soud</i> JUDr. Eliška Wagnerová, Ph.D. <i>Senát Parlamentu ČR</i>

Hodnocení vědecké / umělecké kvalifikace uchazeče

Text hodnocení Habilitační komise ve výše uvedeném složení posoudila předložené doklady osvědčující vědeckou kvalifikaci uchazeče a jeho způsobilost k vědecké práci. Po absolvování magisterského programu na Právnické fakultě MU v roce 2003 uchazeč dále pokračoval ve vzdělání formou postgraduálního studia Středoevropské univerzity v Budapešti (LL.M. in Human Rights Law v roce 2007), na Právnické fakultě MU (Ph.D. v roce 2009 v oboru Mezinárodní právo veřejné) a NYU School of Law, USA (J.S.D. in Law v roce 2013). Ještě předtím absolvoval bakalářské studium na VUT Brno (Bc. v oboru Daňové poradenství v roce 2000).

Dále uchazeč absolvoval v letech 2003 až 2015 řadu stáží v zahraničí, ať již dlouhodobých (více jak jeden měsíc) v Belgii, Francii a Německu (celkem 14 měsíců), nebo krátkodobých v Belgii, Velké Británii, Francii, Itálii, Maďarsko, Německu a Španělsku.

Komise konstatovala, že uchazeč se po celou dobu své odborné aktivity podílel na vědecko-výzkumné práci a její výsledky představují významný přínos k problematice výzkumu ústavního práva, především v oblasti práva humanitárního, cizineckého a azylového, v posledního době pak zejména v oblasti ústavního a obecného soudnictví. Této problematice je též věnována jeho habilitační práce „Judicializace justiční politiky Evropským soudem pro lidská práva“.

Uchazeč prokázal ve svém vědeckém růstu způsobilost neustále rozvíjet a prohlubovat své znalosti, což prokázal jak řešením řady grantových úkolů, tak bohatou publikační činností a zejména mimořádnou aktivitou v účasti na zahraničních konferencích v daném oboru, zapojením do vydavatelských aktivit, stejně jako organizováním konferencí a seminářů z oblasti cizineckého práva a zejména v oblasti soudnictví (viz přehled jeho aktivit), kde se stal významným organizátorem vzdělávacích akcí pro soudce (semináře, workshopy, přednášky, e-learning).

Jeho odborné zaměření je rovněž spjato s jeho dosavadní praktickou činností. Kromě aktivit jako je Právní klinika uprchlického práva a ODYSSEUS Network to bylo zejména působení v různých pozicích u Nejvyššího správního soudu (oddělení dokumentace a analytiky, asistent soudce a místopředsedy), u Ústavního soudu (asistent soudce) a na Právnické fakultě (externí vyučující, od roku 2012 odborný asistent).

Výsledky vědecké a praktické činnosti uchazeče se odráží i v uznání jeho odborné způsobilosti vědeckou komunitou. Uchazeč je hodnotitelem grantových programů v zahraničí i v České republice. Dále je členem šesti zahraničních odborných společností v oblasti jeho specializace (cizinecké právo, lidská práva a soudnictví) a podílí se na dalších organizačně trvalých aktivitách jako zástupce Masarykovy university nebo České republiky.

Odborné veřejnosti výsledky své práce uchazeč prezentoval obsáhlým souborem prací zejména z oblasti ústavního práva. V návrhu na zahájení habilitačního řízení vykázal široký záběr monografií (zde v rámci obvyklých výkazů habilitantů mimořádně široký), studií, článků, příspěvků z účasti na zahraničních i domácích konferencích. Od podání návrhu se tento přehled výrazně rozšířil, což dosvědčuje dále rostoucí aktivitu uchazeče ve všech oblastech jeho odborného působení.

Ke dni projednání tohoto návrhu tak uchazeč vykázal 3 odborné knihy (z toho jednu v prestižním nakladatelství Cambridge University Press) a 1 ve spoluautorství, dále 8 kapitol v dalších odborných knihách, 39 původních vědeckých článků, z toho 6 v zahraničí, dále 7 příspěvků ve sbornících, 2 editorství tematických sborníků, dále sem spadají 4 účelové publikace, 22 vyžádaných přednášek, z toho 12 v zahraničí.

Z dalších podstatných údajů je třeba uvést jeho spoluautorství velkého komentáře k Evropské úmluvě o lidských právech, který vyšel v nakladatelství C.H. Beck v roce 2012, významný podíl na zpracování komentáře k zákonu o azylu v nakladatelství Wolters Kluwer z roku 2010 a spoluautorství učebnice ústavního práva ve formě casebooku z roku 2014. Rovněž to je dokladem všestrannosti a aktivního působení habilitanta. Zejména je třeba vyzvednout to, že značná část jeho publikační činnosti je soustředěna v zahraničí, a to v renomovaných právnických časopisech (včetně časopisů s vysokým impact factorem).

Nelze opomenout ani působení habilitanta v oblasti vydavatelské činnosti (člen redakční rady Jurisprudence) a expertní (členství v Kolegiu expertů Ministerstva spravedlnosti k výkonu rozsudků Evropského soudu pro lidská práva a provádění Evropské úmluvy o lidských právech).

Jeho publikační činnost je na mimořádně vysoké úrovni a překračuje v řadě ohledů obvyklý průměr (viz příloha), což dokládá i počet 128 vykázaných citací a 4 další ohlasy.

Významnou součástí vědecko-výzkumné činnosti habilitanta je i zapojení do mezinárodních kontaktů, kde významně reprezentuje právnickou fakultu. Kromě dlouhodobého studia v zahraničí v letech 2006 – 2007 (Budapešť) a 2009 – 2013 (New York) se účastnil 29 konferencí, z toho 20 se jich uskutečnilo v zahraničí. Mimo to je držitelem grantu Grantové agentury České republiky na výzkum práce českých soudů s mezinárodní lidskoprávní judikaturou a Jean Monet modulu na výuku evropského ústavního práva. V roce 2016 získal prestižní „Starting grant“ Evropské výzkumné rady na studium fungování soudcovské samosprávy....

Závěr: Proto dospěla komise k závěru, že jeho vědecká kvalifikace nadevší pochybnost **splňuje a překračuje požadavky** standardně kladné na uchazeče v rámci habilitačního řízení v oboru „Ústavní právo“ na Masarykově univerzitě.

Hodnocení pedagogické způsobilosti uchazeče

Text hodnocení Uchazeč je od roku 2005 jako externí vyučující, a od roku 2012 v plném rozsahu, činný v oblasti pedagogické činnosti na Právnické fakultě MU, částečně v zahraničí. Ve sledovaném období posledních pěti let vykázal pravidelnou výuku v celkem 10 předmětech vyučovaných katedrou ústavního práva a politologie Právnické fakulty MU, jako přednášející (z toho šest v cizím jazyce) a v 11 jako seminarizující (z toho 2 v cizím jazyce). Uchazeč rovněž vykazuje vedení 23 úspěšně obhájených bakalářských a diplomových prací. Dále je uchazeč v současnosti školitel 2 studentů doktorského programu v oboru Ústavní právo a státověda. Je rovněž členem komisí pro státní závěrečné zkoušky v oborech Právo a právní věda a Veřejná správa.

Závěr: Jedná se o mladého odborníka, který po dlouhou dobu prokazuje výborné výsledky v pedagogické práci, kde zejména usiluje o propojení výuky s výsledky své výzkumné činnosti a současně, což je třeba ocenit, s hledáním moderních metod výuky. Tyto kvality osvědčil rovněž ve své veřejné přednášce pro odbornou veřejnost (cca 70 přítomných), která se konala v rámci habilitačního řízení dne 15. prosince 2016 na Právnické fakultě Masarykovy univerzity na téma „Koncepte soudní moci a problém kritiky soudců“.

Závěr: Habilitační komise tak konstatuje, že uchazeč v dosavadní činnosti **prokázal pedagogickou způsobilost** z hlediska požadavků kladených na uchazeče o habilitaci v oboru „Ústavní právo“.

Hodnocení habilitační práce uchazeče

Text hodnocení Na své první schůzi habilitační komise vybrala tři oponenty tak, aby byly zhodnoceny jak teoretické, tak praktické stránky předložené habilitační práce na téma „Judicializace justiční politiky Evropským soudem pro lidská práva“, a to jak z pohledu praxe, tak i teorie v České republice a z pohledu slovenské odborné veřejnosti.

Posudky všech tří ustanovených oponentů, tj. prof. JUDr. Alexandra Bröstla, DrSc. (Právnická fakulta UPJŠ v Košicích, dříve soudce Ústavního soudu Slovenské republiky), prof. JUDr. Jiřího Přibáně, CSc. (Cardiff Law School, University of Wales) a doc. JUDr. Jana Kysely, Ph.D. (Právnická fakulta UK Praha) vyzněly jednoznačně kladně (všechna hodnocení

jsou přílohou habilitačního spisu a jsou obsažena ve zveřejněném a vytištěném materiálu Habilitační řízení).

Konkrétně prof. Alexander Bröstl uzavřel své hodnocení konstatováním, že jde o zavření dlhodobého systematického výskumného úsilí autora. Táto práca (jej jednotlivé časti) prešla významnými diskusnými a publikačnými overeniami na viacerých medzinárodných fórach, a vo výsledku ako vedecká práca par excellence jednoznačne spĺňa, resp. v značnej miere prekračuje požiadavky štandardne kladené na habilitačné práce v odbore Ústavné právo a štátoveda. Kromě jejího obsahu ocenil mimořádný poznámkový aparát habilitační práce, jeho vypovídací hodnotu, stejně jako zpracovanou odbornou literaturu a úplný seznam rozsudků Evropského soudu pro lidská práva. Jako otázky do diskuse (s tím, že další si vyhradil pro ústní vystoupení) položil:

- Komentár k rozhodnutiu Ústavného súdu Spolkovej republiky Solange II (22. október 1986) po 30 rokoch.
- Quo vadis, ESLP? Judicializácia justičnej politiky zo strany ESLP a hrozba destabilizácie úlohy vnútroštátnych ústavných súdov (s. 146)?

Prof. Jiří Příbáň jednoznačně doporučuje habilitační práci Davida Kosaře nejen ke kladnému posouzení v habilitačním řízení, ale také k publikaci. Dodává současně, že s radostí konstatuje, že tak kvalitní habilitační práci již dlouho nečetl - stručná, jasná a uspořádaná argumentace se výborně doplňuje s množstvím analyzované materie bez toho, že by analytická část byla těžištěm celé práce. Naopak, těžiště práce spočívá v samotném závěru, který je velmi kritický, ale každý kritický soud i hypotéza nalézá svou oporu ve faktickém, a ne spekulativním základu. Primární i sekundární teze jsou přesvědčivě dokázané, případně analyzované v jejich potenciální mnohoznačnosti. Kazuistiky jsou pečlivě zpracované, avšak vždy s přesahem k obecné teoretické literatuře, se kterou je autor velmi dobře obeznámen. V této souvislosti je třeba vyzdvihnout i schopnost kombinovat domácí a zahraniční literaturu v dané oblasti.

Jako otázky do diskuse položil:

- Domnívá se autor habilitační práce, že jiné nadnárodní soudní instituce vykazují mnohem vyšší míru sebeomezení ve vztahu k vnitrostátním institucím, nebo má postup ESLP paralely v jiných institucích?
- Pokud ano, o čem to vypovídá z hlediska obecného vývoje práva na počátku 21. století?
- Vskutku se nabízí pouze alternativy nadnárodní uniformizace a vnitrostátní autonomie, nebo jsme svědky mnohem radikálnějšího posunu směrem k právním režimům, v jejichž rámci má ústavní autorita národního státu jen sekundární důležitost?

Doc. JUDr. Jan Kysela, Ph.D. ve svém hodnocení zdůraznil zejména novátorský charakter práce, aplikace metodologie a zkušeností z anglosaských zemí. Základní přínos práce oponent spatřuje v 1) explicitní reflexi metodologie v české právnícké literatuře; 2) upozornění na judicializaci justiční politiky jako potenciálního rizika uzavírání soudní moci nárokuje si rozhodování o sobě samé; 3) rozboru motivů a negativních dopadů aktivizace konkrétního mezinárodního soudu; 4) kritice unifikační tendence ESLP navzdory tradičním korektivům bránícím zneužití určitého uspořádání ve státě XY jen proto, že ve státě YZ nefungují; 5) expozici motivů deference členských států Rady Evropy; 6) ilustraci jednoduchosti proměny normativního textu Úmluvy mj. „včítáním“ soft law do jejích článků; 7) oscilaci judikatury v obdobné věci (postavení státních rad – v kterou chvíli a čemu se mají státy přizpůsobovat?); 8) otevření cesty pro další výzkum jiných témat stejnou metodou.

Jako otázky do diskuse doc. Kysela položil:

- Dalo by se říci, že z hlediska štrasburské judikatury byly okolnosti nevyslovení souhlasu Senátu k opětovnému jmenování M. Výborného a J. Nykodýma soudci Ústavního soudu problematickými?
- Nemůže deferenci států vůči ESLP ovlivňovat i to, že se se soudy spíše nehádáme? Kdybychom se hádali, nemůžeme jako politické moci prezentovat vzájemný spor jako spor o právo, nýbrž spíše jako spor o politiku, čímž ovšem ze soudu uděláme politického aktéra a podlomíme jeho legitimitu. Ve vztahu k ESLP se to možná stalo ve Velké Británii. Pokud by se navíc neudržela pozice výjimečnosti mezinárodního soudu jako specifického politického aktéra, mohlo by to narušit i důvěru v soudy vnitrostátní: všem jde jen o politiku a o moc. Byl-li by spor sporem o právo, museli bychom veřejnost přesvědčit, že „pravdu“ o právu nemusí mít jen soud, ale také třeba vláda. Jenže co to udělá s postavením soudu?
- Proč by vláda měla chtít prosadit agendu stěžovatele u ESLP? Aby obešla svůj ústavní soud? Mohl by to být případ tzv. slovenských důchodů?

Habilitační komise se ztotožnila s kladným hodnocením habilitačního spisu, které je obsaženo v oponentských posudcích. Je toho názoru, že jak předložená práce, tak dosavadní vědecká, praktická a pedagogická činnost JUDr. Davida Kosaře, Ph.D., LL.M., J.S.D. odůvodňuje v případě odpovídající úrovně obhajoby habilitační práce jeho jmenování docentem pro obor „Ústavní právo a státověda“.

Závěr: Komise proto dospěla k závěru, že předložená práce při komplexním hodnocení jejích předností a vytčených nedostatků zejména z hlediska provedené analýzy, kritického rozboru nedostatků a prezentovaných návrhů na jejich řešení **odpovídá požadavkům** standardně kladených na uchazeče v rámci habilitačních řízení na Právnické fakultě Masarykovy univerzity v oboru „Ústavní právo a státověda“.

V souladu s § 72 odst. 8 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění zákona č. 552/2005 Sb., proběhlo tajné hlasování o návrhu, zda má být uchazeč jmenován docentem. Byly rozdány hlasovací lístky v počtu 4. Pro návrh se kladně vyslovili v tajném hlasování všichni přítomní členové komise.

Doc. JUDr. Zdeněk Kühn, Ph.D., LL.M., J.S.D. se nemohl jednání komise pro pracovní zaneprázdnění v zahraničí zúčastnit.

Výsledek tajného hlasování komise

Počet členů komise	5
Počet odevzdaných hlasů	4
z toho	
kladných	4
záporných	0
neplatných	0

Návrh komise

Komise proto ve smyslu § 72 odst. 8 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění zákona č. 552/1998 Sb., na základě výsledku tajného hlasování následujícího po zhodnocení vědecké kvalifikace a pedagogické způsobilosti uchazeče a na základě úrovně jeho habilitační práce předkládá Vědecké radě Právnické fakulty Masarykovy univerzity návrh jmenovat JUDr. Davida Kosaře, Ph.D., LL.M., J.S.D. docentem pro obor „Ústavní právo a státověda“.

Na základě výsledku tajného hlasování následujícího po zhodnocení vědecké / umělecké kvalifikace, pedagogické způsobilosti a úrovně habilitační práce uchazeče předkládá komise Vědecké radě [název fakulty] Masarykovy univerzity návrh

jmenovat uchazeče docentem v oboru Ústavní právo. na zastavení řízení.

V Brně dne 7. února 2017

Prof. JUDr. Jan Filip, CSc.

JUDr. Eliška Wagnerová, Ph.D.

Prof. JUDr. Ján Svák, DrSc.

Doc. JUDr. Jan Svatoň, CSc.